

DEBLÍNSKÝ ZPRAVODAJ

Ročník XV, říjen – prosinec 2009, list Úřadu městyse Deblín

V dnešním Deblínském zpravodaji si přečtete: Slovo starosty - Usnesení z 26.zasedání zastupitelstva
– Kanalizace - Důležité upozornění – Zprávy z matriky – ZŠ Deblín informuje – Těžba stříbra na
deblínském panství – Z činnosti SDH – Tříkrálová sbírka – Plesy v Deblíně – Knihovna informuje

Slovo starosty

Vážení občané

Dostáváte do rukou čtvrté číslo Deblínského zpravodaje roku 2009. Celý loňský rok jsem popisoval v předchozích číslech ,co se dělá nebo co se připravuje. Nyní si dovolím dění za celý uplynulý rok zrekapitulovat.

1) Dům služeb

Na začátku roku jsme v prostorách bývalé restaurace „Vysočina“ začali budovat Dům služeb. Ten byl slavnostně otevřen v červnu 2009. Stavbu prováděla firma Stylstav Křižanov . Celkem bylo proinvestováno z rozpočtu městyse Kč 3 823 000,-. Vznikla zde ordinace praktického lékaře, dvě ordinace zubního lékaře, provozovna kadeřnictví, kosmetiky, zubní laboratoř a v suterénu společenské centrum.

2) Posílení vodního zdroje

V měsíci květnu 2009 jsme nechali vyhloubit průzkumný vrt v Řezníkové zvoli. Jeho hloubka je 80 m. V období sucha, které v té době panovalo, byla vydatnost 75 m³ za den. Zároveň jsme vyčistili stávající vrt. Veškeré práce zajistila firma Envirex Nové Město na Moravě. Celkové náklady činily Kč 400 000,-

3) Oprava hřbitovní zdi – II. etapa

V měsíci srpnu 2009 jsme se pustili do opravy další části hřbitovní zdi v délce 40 metrů. Opravu prováděl pan Bohumil Rouča. Hodnota opravy byla 200 000,- Kč. JMK nám přispěl dotací Kč 100 000,- .

4) Úprava zahrady v MŠ

Zahrada neodpovídala jak z hlediska bezpečnosti dětí, tak po estetické stránce. Byly vytrhány staré stromy a provedeny zemní práce, s pomocí žáků ZŠ vysazeny nové keře a stromy. Celá akce vyšla na Kč 58 000,- .

5) Rekonstrukce osvětlení v tělocvičně ZŠ

V tělocvičně byla vyměněna všechna světla a staré elektrické vedení nahrazeno novým. Opravu provedla firma JICOM Tišnov. Celkové náklady činily Kč 320 000,- Kč z toho Krajský úřad Jihomoravského kraje přispěl dotací částkou Kč 152 000,- .

6) Zatrubnění potoka Závistka

V části pod Křibem byl zatrubněn potok Závistka v délce 210 m. Dojde k zavezení celého údolí rozšíření místní komunikace.

Toto jsou akce, které jsme v loňském roce začali a i dokončili.

Nyní se vrátím k tomu ,co jsme již započali v loňském roce a musíme letos dokončit.

1) Kanalizace a ČOV

Bude dobudovaný hlavní kanalizační řád a ČOV uvedena do provozu. V roce 2009 byla profinancována investiční dotace poskytnutá z Ministerstva zemědělství ČR ve výši Kč 27 mil., dále dotace z rozpočtu JMK ve výši 7,4 mil. a Kč 4 mil. byly dofinancovány z dlouhodobého úvěru. Pro nás nastane ta nejsložitější, ale i nejvíce očekávaná část - kanalizační přípojky k jednotlivých domům. Proběhlo výběrové řízení mezi několika firmami na zhotovitele přípojek. Byla vybrána firma „Univerzální služby“ Předklášteří, která vybuduje přípojky na veřejných komunikacích. Zvítězila hlavně cenou, kterou nabídla ale i na základě dobrých zkušeností, které s ní máme při stavbě chodníku podél hlavní silnice.

V měsíci březnu nebo dubnu se uskuteční pracovní setkání s Vámi občany a zástupci firmy „Univerzální služby Předklášteří“, kteří zodpoví vaše dotazy ohledně domovních přípojek.

2/ Posílení vodního zdroje

Vrt už máme a nyní musíme vyřešit jeho připojení na stávající vodovod. V měsíci lednu by se měli dořešit všechny vlastnické vztahy na pozemcích, přes které vodovod půjde. Bude vypracovaná projektová dokumentace a zažádáme o stavební povolení a následně podáme

žádost o dotaci na ministerstvo zemědělství ČR. Naším cílem bude ještě v letošním roce začít s výkopovými pracemi na propojení se stávajícím vodovodním řádem..

V posledním volebním roce nás čekají nemalé úkoly, ale já věřím, že se jich se ctí zhostíme.

starosta

Usnesení z 26. zasedání Zastupitelstva městyse Deblín, konaného dne 11. 12. 2009

Zastupitelstvo městyse :

- schvaluje výsledky kontrol finančního a kontrolního výboru za rok 2009
- schvaluje čerpání částky ve výši 169.000,- Kč z fondu rezerv ZŠ a MŠ Deblín za účelem částečného pokrytí výdajů na provoz ZŠ a MŠ Deblín v roce 2009 a souhlasí se zařazením částky 312.000,- Kč pro rok 2009 do rozpočtového opatření č. 4/2009 na pokrytí výdajů záloh na energie
- schvaluje rozpočtové opatření č. 4/2009 v předloženém znění
- schvaluje rozpočtové provizorium na rok 2010 v předloženém znění
- schvaluje aktualizaci rozpočtového výhledu výhled na roky 2011- 2012 v předloženém znění
- schvaluje Smlouvu o dílo č. 22/09 na zadání nového územního plánu Deblín
- schvaluje Smlouvu o dílo č. 21/09 na doplňující průzkumy a rozbory spojené se zhotovením nového územního plánu
- bere na vědomí informaci o výběru zhotovitele zakázky na výstavbu propustku k ČOV Deblín. Zakázku bude realizovat firma Stavos Brno, a.s.
- schvaluje Smlouvu o dílo č. 2007-615-2 na výstavbu propustku k ČOV Deblín v předloženém znění
- schvaluje uzavření Smlouvy o zřízení práva odpovídajícího věcnému břemenu – umístění nadzemního vedení NN k přípojce Weigl přes pozemky parc.č. 242, 449/1, 983/1, 1001/1, 2033 v k.ú. Deblín ve vlastnictví městyse Deblín
- schvaluje uzavření Smlouvy o budoucí smlouvě o zřízení práva odpovídajícího věcnému břemenu – umístění kabelové přípojky NN k přípojce Zemánková do pozemku parc.č. 721 v k.ú. Deblín ve vlastnictví městyse Deblín
- schvaluje firmu Technické služby Velká Bíteš, spol. s r.o. jako dodavatele služeb - likvidace odpadů na rok 2010 pro Městys Deblín a dále Zastupitelstvo městyse Deblín schvaluje návrh Smlouvy o sběru, svozu a zneškodnění odpadu s firmou Technické služby Velká Bíteš spol. s r.o. na likvidaci odpadů pro městys Deblín a pověřuje starostu městyse k doplnění článku II z nabídky výše uvedené firmy o garantované ceně na 2 roky.
- schvaluje OZV č. 1/2009 o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů
- schvaluje směnu pozemků parc.č. 973/2 lesní půda o výměře 915 m² v k.ú. Deblín ve vlastnictví manželů Marie a Vladimíra Pokorných, bytem Deblín za pozemek parc.č. 3679/2 orná půda o výměře 915 m² v k.ú. Deblín ve vlastnictví Městyse Deblín bez doplatku cen. Městys Deblín uhradí vypracování směnné smlouvy, podání návrhu na vklad na katastrální úřad a vypracování znaleckého posudku pro finanční úřad k daňovému přiznání.
- zamítá žádost paní Heleny Lundové ve věci směny pozemků
- schvaluje uzavření Smlouvy o právu provést stavbu mezi městysem Deblín a firmou HMK plus s.r.o. Brno v předloženém znění
- schvaluje změnu nájemní smlouvy na pronájem předzahrádky restaurace Na Gruntě z doby určité na dobu neurčitou za podmínky, že do poloviny roku 2010 bude předzahrádka zasklena a tím odhlučněna. Zároveň pověřuje starostu městyse k vypracování návrhu nové smlouvy

- schvaluje Smlouvu o smlouvě budoucí o zřízení věcného břemene chůze, jízdy a vedení komunikace mezi městysem Deblín a firmou HMK plus, s.r.o. Brno.
- schvaluje likvidační komisi v tomto složení: Emanuel Horák, Anna Gruberová, Oldřich Klouda
- schvaluje uzavření Smlouvy o dílo č. 26/2009 s firmou T.O.O. spol. s r.o. Brno v předloženém znění
- neschvaluje návrh na částečné financování domov. kanalizačních přípojek z prostředků firmy HMK plus s.r.o. Brno z důvodu nesouhlasu jednatele této firmy.

Kanalizace

Vážení občané, v tomto roce budete postaveni před otázkou: „**Připojit se k budované kanalizaci nebo nepřipojit?**“. Samozřejmě, je to věc každého z vás. Je však třeba říci, že připojením se ke kanalizaci sice budete povinni platit stočné, avšak ušetříte si spoustu dalších starostí a výdajů spojených s tím, co je třeba dle platných zákonů splnit, pokud se ke kanalizaci nepřipojíte.

Proto zde uvádím základní údaje, které vám třeba v rozhodování pomohou nebo alespoň ozřejmí povinnosti pro ty, kteří se připojit odmítnou.

1. Kanalizace

Příklad: Vypouštím odpadní vody z domácnosti přímo do kanalizace.

- nepotřebuji žádné povolení k vypouštění odpadních vod ani žádná další potvrzení.

2. Žumpa

Příklad: U rodinného domu mám žumpu, kterou si nechávám pravidelně vyvážet

- nepotřebuji žádné povolení k vypouštění odpadních vod,

ale musím doložit:

- stavební povolení k žumpě

- kolaudační rozhodnutí k žumpě

- doklady o zkouškách těsnosti žumpy

- doklady o vyvážení obsahu žumpy **do čistírny odpadních vod**

3. Septik napojený na trativod

Příklad: Vypouštím odpadní vody ze septiku trativodem do půdy, například na louku či do pole.

- **potřebuji povolení k vypouštění odpadních vod dle §8 odst. 1, písm. c) zákona č. 254/2001**

(od Vodoprávního úřadu)

+ **musím doložit:**

- stavební povolení septiku

- kolaudační rozhodnutí k septiku

- musím dodržet limit kvality vypouštěné vody (možno řešit dle kvality vody a specifických podmínek v místě vypouštění (limity určuje příslušný Vodoprávní úřad) např. pískovým filtrem (pokud to postačí) nebo domovní čističkou odpadních vod)

4. Septik ústící do povrchových vod

Příklad: Vypouštím odpadní vody do septiku; přepad septiku ústí do potoka

- **potřebuji povolení k vypouštění odpadních vod dle §8 odst. 1, písm. c) zákona č. 254/2001** (od Vodoprávního úřadu)

+ **musím doložit:**

- stavební povolení septiku

- kolaudační rozhodnutí k septiku

- musím dodržet limit kvality vypouštěné vody (možno řešit dle kvality vody a specifických podmínek v místě vypouštění (limity určuje příslušný Vodoprávní úřad) např. pískovým filtrem (pokud to postačí) nebo domovní čističkou odpadních vod)

5. Dešťová voda

Voda z okapů není odpadní a může být použita k zalévání nebo být odváděna do potoka nebo je možno ji nechat vsakovat přímo do půdy bez jakýchkoliv povolení.

Domácnostem, které vypouštějí odpadní vody bez povolení hrozí pokuta až do výše 50.000,- Kč, podnikatelům až 10.000.000,- Kč, s příkazem uvést vypouštění odpadních vod do souladu s platnou legislativou. V případě nedodržení tohoto příkazu může být pokuta udělována opakovaně, dokud nebude sjednána náprava.

Vzhledem k tomu, že v naší obci byla plánována výstavba kanalizace, byl odbor životního prostředí shovívavý a kontroly neprováděl. Nyní, po zprovoznění kanalizace a ČOV v naší obci bude situace poněkud jiná a úřady již benevolentní nebudou.

Je však třeba připomenout, že všechny výše uvedené požadavky nejsou žádnou novinkou a měly by být plněny našimi občany jako samozřejmost – platí totiž (včetně povolení k vypouštění odpadních vod) již od roku 1955!!!

Poznámky:

- Vodoprávním úřadem pro naši obec je Odbor životního prostředí Městského úřadu Tišnov
- povolení k vypouštění odpadních vod dle §8 odst. 1, písm. c) zákona č. 254/2001 Sb. je přílohou č. 4 vyhlášky 432/2001 Sb. (můžete si ji stáhnout buď na stránkách Odboru životního prostředí Městského úřadu Tišnov nebo na www.mvcr.cz) a podívat se například na to, jaké limity čistoty odpadních vod musíte splnit k získání povolení vypouštění odpadních vod (občany)
- je třeba rozlišovat zákon č. 254/2001 Sb. (tzv. „Vodní zákon“) v platném znění (byl novelizován zákonem 20/2004 Sb.) a zákon č. 274/2001 Sb. o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu v platném znění. „Vodní zákon“ platí pro vypouštění odpadních vod občany a je z něj citováno výše, zákon č. 274/2001 Sb. platí pro obce, aby bylo možno vypouštět vody z ČOV.

Ing. Luboš Jaroušek

Důležité upozornění

Od 1.7.2010 dochází ke změně svozové firmy na komunální a tříděný odpad. Žádáme podnikatele a firmy, které mají uzavřenu smlouvu s firmou AVE odpadové hospodářství Praha, aby se obrátily na **Technické služby Velká Bíteš, ing. Pavel Gajzura, mobil 777 949 128.**

Zprávy z matriky

Statistika obyvatel – rekapitulace za rok 2009

Počet narozených : 10

Počet úmrtí : 8

Nově přihlášení do obce : 20

ZŠ Deblín informuje

Čas vánoční, společně s příchodem Nového roku, by měl být pro většinu z nás časem klidu a míru. Tento čas vybízí k omezení veškerého shonu, zastavení se a zhodnocení toho, co se nám ze stanovených cílů daří, co pokulhává a co se nedaří naplňovat. V prostorách ZŠ proběhla řada akcí, o kterých informují stránky školy). Za všechny zmiňme výstavu hub p. uč. Zimandlové, kterou uspořádala společně se žáky v rámci výuky přírodopisu; Projekt Vánoce, kdy žáci 1. - 5. ročníku poznávali prostřednictvím třídních učitelů původ, tradice, pranostiky... či předvánoční sportovní den (ve spolupráci s TJ Sokol Deblín), ve kterém si žáci prvního i druhého stupně individuálně porovnali své síly v trojboji (šplh, trojskok, opičí dráha) a kolektivních sportech - volejbalu a basketbalu. Žáci se v uplynulých měsících také účastnili několika výukových programů např. pro žáky 6. - 9. třídy byl určen zážitkový program s názvem „**Jak to mluvíš?**“, který byl zaměřený na mezilidskou komunikaci. Žáci se teoreticky i prakticky seznámili s komunikací verbální, neverbální i asertivní a osvojili si různé postupy při řešení konfliktů. Mezi další programy patřila interaktivní hra – „**Jak se nestát závislákem ...**“. Žáci pracovali ve skupinách pod vedením pracovníků Státního zdravotního ústavu Brno, odd. podpory zdraví. Hlavním cílem bylo vysvětlit žákům a ukázat na příkladech, jak se ubránit drogám. Mezi významné podporované akce patřily *Příběhy bezpráví 2009* (vzdělávací program Jeden svět na školách), které byly zaměřeny na moderní československé dějiny, zejména období komunistického Československa.

Žáci a pedagogové netrávili čas pouze v prostorách školy a nebo jejím těsném sousedství, ale vydali se i do 'terénu' např. při terénním cvičení žáků 8. a 9. třídy za odborného vedení doktorandů Masarykovy univerzity, které bylo zaměřeno na *Významné krajinné prvky* v bezprostředním okolí Deblína. Žáci 3. a 5. třídy navštívili začátkem listopadu rekreační středisko Chaloupky v okrese Třebíč. Pobyt se orientoval na **praktické pozorování přírody, divoké i domácí, živé i neživé... Do pravidelných každoročních akcí patří společné vystoupení žáků naší školy a žáků ZUŠ, pod vedením svých pedagogů, v Domově svaté Alžběty – domově pro seniory na Žernůvce, kterým zpřijemňují předvánoční chvíle.**

Je škoda, že se zatím nedaří na většinu volně přístupných akcí nalákat větší počet návštěvníků. Často právě výstavy a veřejné akce školy jsou vhodným místem pro neformální setkávání s pedagogy. Společná setkávání přináší kladné ohlasy ale také kritiku, která, pokud je vedena konstruktivní formou, je vždy vítána. Především z těchto důvodů začala v loňském roce ZŠ ve spolupráci s Městysem Deblín pořádat veřejné přednášky v Obecním domě. V letošním školním roce proběhly dvě, jedna byla zaměřena cestovatelsky, kdy jsme putovali po horách Kyrgyzstánu a druhá environmentálně. Žáci 9. třídy prezentovali výsledky projektu *Krajina domova*). Na konci prosince dostali úspěšní žáci certifikát o absolvování projektu a jedna žákyně (kapitánka týmu) certifikát podepsaný samotným ministrem životního prostředí panem Janem Dusíkem.

Mezi úspěchy ZŠ můžeme zařadit ocenění žáků 1. třídy a žáků výtvarného kroužku ZUŠ ve výtvarné soutěži „*Nejkrásnější ovocný strom*“, pořádané k příležitosti Dne stromů 2009 v Tišnově. Úspěšný je také projekt *Stáří* (mezigenerační dialog), kterého se aktivně účastní žáci 8. třídy. I díky jejich zapálení jsme získali menší grant od Člověka v tísni, o. p. s., což přispěje k naplnění stanovených cílů. I tento projekt je příkladem postupu, který vede k získávání klíčových kompetencí žáků a zároveň ukazuje vhodnou cestu, zjednodušeně: „Děláš něco navíc a dobře? Musíš to umět 'prodat' a dotáhnout do zdárného konce. Pokud se to nepodaří, tak projekt nenaplnil očekávání“.

Mezi největší úspěchy v tomto roce patří, díky podpoře Městyse Deblín, rekonstrukce elektroinstalace tělocvičny a získání dotace z peněz EU – z Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost (OP VK), který je zaměřen na zvyšování kvality ve vzdělávání. Náš projekt s názvem: Trvalá udržitelnost součástí implementace ŠVP na ZŠ Deblín se umístil na skvělém 10. místě ze 150 předložených projektů. Projekt jehož rozpočet dosahuje 2,6 mil. bude sloužit k naplnění tří klíčových aktivit (KA): KA 1 – multimediální vybavení, KA 2 – e-learningový modul pro přírodovědné předměty, KA 3 – tvorba lokální vlastivědné učebnice. Projekt je významný také proto, že názorně ukazuje nutnou budoucí cestu ZŠ, která spočívá ve snaze najít co nejvíce prostředků svým vlastním úsilím. Nebo-li nespolehat čistě na rozpočet obce, ale své příjmy diverzifikovat.

Závěrem bych vám rád popřál za ZŠ do Nového roku štěstí na každém kroku a pozval na **školní ples**, který se uskuteční **12. února 2010 v Obecním domě**. A uplně na závěr bych si dovolil parafrázovat větu od Karla Čapka, který si přál, aby všichni učitelé zůstali v některém z koutů své duše věčnými dětmi, solidárními s tím mládím, které je jim svěřeno, a to stejně si přál i u rodičů.

RNDr. Břetislav Svozil, PhD.

O projektu Krajina domova žákyně 9. třídy napsaly (text je zkrácen):

První školní den, jak to už na všech školách bývá, jsme byli seznámeni s rozvrhem hodin pro šk.rok 2009/2010, který je zároveň naším posledním na ZŠ. Když jsme si jej opisovali narazili jsme na zkratku Sv.s. což znamená Společensko vědní seminář. Tento předmět jsme slyšeli poprvé v životě a zajímalo nás, co se v něm bude dít. O pár dní později, tedy v první hodině tohoto předmětu nám pan učitel Svozil, (který tento předmět vyučuje) oznámil, že jsme zařazeni do celorepublikového projektu „Krajina domova“. Tento projekt vede žáky k tomu, aby se zamýšleli nad úlohou člověka v krajině, zejména nad jeho zásahy do přírody a snažili se hledat možné cesty k nápravě. Projekt přispívá k formě výuky, která vybaví žáky smysluplnými znalostmi a dovednostmi. Projekt je vedený občanským sdružením Živly-AK, za patronace MŽPA ve spolupráci s AOPK (Agentura ochrany přírody a krajiny), Českým rozhlasem2 a CHKO Třeboňsko.

Za náš první důležitý úkol v tomto projektu bylo vybrat si libovolně krajinu svého domova. Po úvaze jsme zvolily Šmelcovnu. „Šmelcovna je osada v přírodním parku údolí Bílého potoka rozkládající se v území obcí Javůrek a z menší části i Maršov. Šmelcovna leží asi 25 km severozápadně od Brna a 15 km jihozápadním směrem od Tišnova. Toto místo je proslulé díky tradiční turistické akci „Vítání jara“ - po vzoru Petra Bezruče, který sem rád chodíval se svými přáteli. Tato událost se zde koná již od roku 1902“... (úryvek z vypracovaného článku)

Na tomto území budeme sledovat živočichy a rostliny a především zjišťovat zásahy člověka, zlepšovat poškozené životní prostředí a o všem informovat veřejnost. Každý měsíc máme zadané úkoly, které musíme zvládnout a poté zveřejnit na web. stránkách tohoto projektu. Např.: mezi první úkoly bylo charakterizovat naše území, museli jsme navštívit Šmelcovnu a pořídit fotografie, dále zjistit ekologickou stabilitu prostředí praktickým pokusem. V neposlední řadě jsme zhotovovaly 2 postery a naši web.stránku. V rámci tohoto projektu jsme byly zařazeny i do různých soutěží o zajímavé ceny. Také jsme se mohli zúčastnit 5-ti denního výletu do CHKO Chlum u Třeboně. Této nabídky využil náš spolužák (*Honza Halala*), který odjel 21.10.2009 a vrátil se 25.10.2009 plný dojmů a nových poznatků, o které se s námi podělil...

Těžba stříbra na deblínském panství

Nejvydatnější naleziště stříbrných rud se objevila na Českomoravské vrchovině na přelomu 30. a 40. let 13. století, a to hlavně v údolí řeky Jihlavy, na hranicích Čech a Moravy. Počátek deblínské těžby můžeme datovat do období odkrytí jihlavských dolů a vydání horního jihlavského práva, její hlavní rozmach pak do doby Přemysla Otakara II.¹ Deblínští páni začali na své panství zvat odborníky, jejichž geologické a mineralogické znalosti byly takové, že se nemuseli při hledání rudních ložisek a stříbrných žil spoléhat na náhodu nebo na zkušební sondy, ale prováděli systematický průzkum terénu. Při této prospektorské činnosti mohli narazit na rudy nebo na žíly čistého kovu tam, kde stříbronosné galenity a sfalerity ve svrchních ložiskách větraly a při jejich oxidaci vznikalo vedle hnědelů a rozpustných sloučenin i ryzí stříbro.

Báňský rajón v širším okolí deblínského dominia bychom mohli ohraničit potokem Haldou a říčkou Libochůvkou na západě, na severu Loučkou a na východě řekou Svatkou. Jižní hranici dominia tvořil Bílý potok, kde se nacházelo množství středověkých kutišť.

První z nich bylo v okolí kolem Bílého potoka nedaleko Javůreckého mlýna, kde se našlo několik zpola zavalených štol, vysekaných v tvrdé hornině a opodál se našly i haldy hlušiny. Těžilo se tam stříbro, jak napovídá pomístní název Stříbrnica. Na téže straně potoka níž po vodě se nacházelo další kutiště naproti terénnímu útvaru, zvanému Čertova stráž.

Další lokalita, kde se dolovalo stříbro, leží při soutoku Blahoňovky s Libochůvkou, v katastru obce Kuřimské Jestřabí. Pomístní název obce je V jamniskách. Jedná se o název odvozený od důlního podnikání, horníkům se v počátcích hlubinné těžby říkalo jamníci a místa, kde se dolovalo se nazývala Jamnice, Jemnice, Jemnička, Jemniště.²

Na další dolovací práce ukazuje název bystřiny Halda nebo místo Kutiny, které se nachází na malé planince při jejím ústí.

Významná oblast, o které můžeme uvažovat v souvislosti s dolováním stříbra, se nachází také poblíž vesnice Heroltice.³ Novodobý geologický průzkum zjistil, že štoly pod Herolticemi jsou několik set metrů dlouhé, a objevil v křemenových žilách stříbrné a olovené rudy, ovšem v tak malém množství, že by se při dnešním stavu techniky jejich dolování nevyplácelo. V době rozkvětu těchto dolů – mohlo to být několikrát v průběhu staletí – se vytěžená ruda drtila ve stoupách, jež poháněla voda řeky Svatky. Drtírny byly možná původně na místě mlýna pod Herolticemi, kterému se říkalo Rudný mlýn.

Je možné, že všechna popsaná kutiště mohla být v provozu již v polovině 13. století, a že nejsou o mnoho mladší než jihlavské důlní podniky, otevřené v roce 1234.

Díky iniciativě brněnských měšťanů, kteří deblínské dominium koupili, dochází k obnově deblínských dolů, což odstartovalo druhé období rozkvětu těžby stříbra na tomto panství. Co se týče techniky dolování, přešlo se od povrchové těžby přes dolování ve vodorovných nebo šikmých štolách k dobývání rud a kovů pomocí šachet, kterými se pronikalo do hloubky. V souvislosti s touto změnou se zdokonalil i způsob odčerpávání důlních vod. Zatímco se při horizontální těžbě škodlivé důlní zátopy odváděly zvláštními štolami, jež se nazývají dědičné, vyskytují se při šachtách nejrůznější čerpací zařízení poháněná lidskou, zvířecí nebo vodní silou. Rovněž vědomosti a uložení hornin od dob Přemysla Otakara II. značně pokročily, takže stříbronosné rudy a ložiska ostatních kovů nebyly hledány jen nákladnými a často

¹ Máme dochovány dvě zprávy, které dokládají dolování již během 13. století, později se však ukázaly jako falzifikáty. Přesto řada odborníků předpokládá, že již v tomto období těžba na Deblínsku probíhala. Před 14. stoletím klade počátek deblínské těžby např. Jan Kořan ve své knize *Přehledné dějiny československého hornictví*.

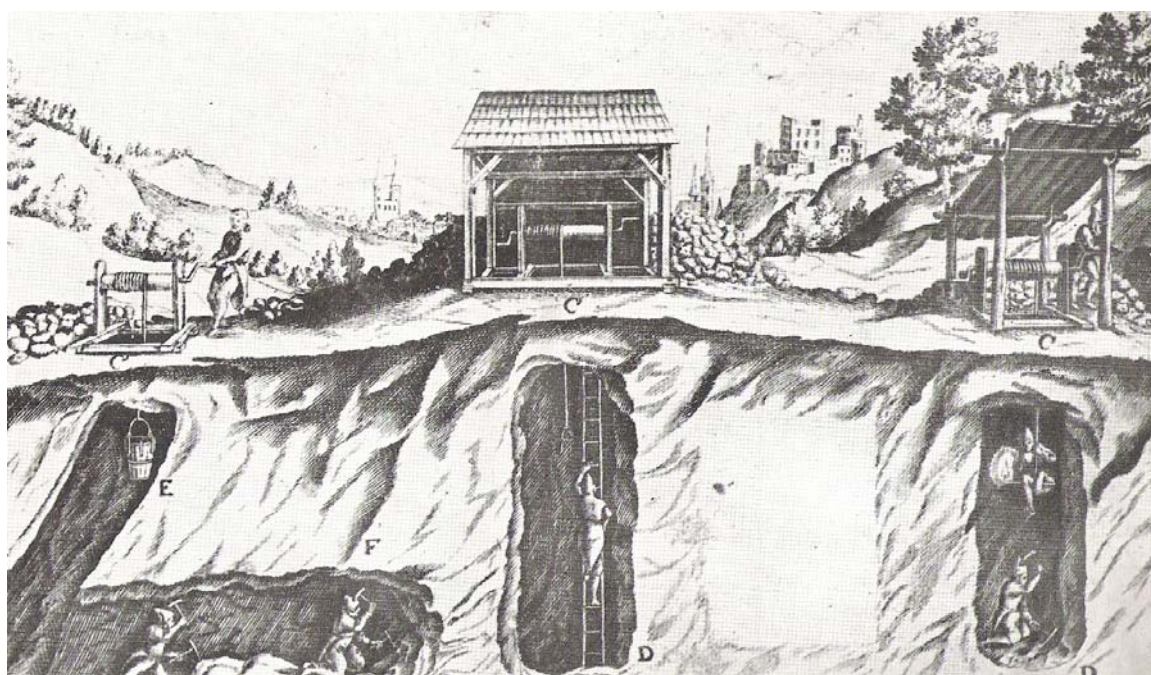
² Přítomnost kovu nebo bohatých rud dokládá i to, že se tu nacházelo velmi mnoho stromů, zasažených bleskem v dolní části kmene

³ Místo se nachází blízko rekreačního střediska Šárka. Hornickou dědinou v této oblasti byl patrně zaniklý Ludvíkov, který stával mezi Vohančicemi a Herolticemi. V této oblasti bylo asi jedno z center dolování

neúspěšnými výpravami prospektorů, ale byly zakládány tam, kde na výskyt stříbra ukazovala příslušná hornina. Pokroky v chemii získané výrobní hutnickou praxí umožňovaly zpracovat i rudy, které obsahovaly více kovů, a to byly právě rudy deblínské.⁴

Dolování už neprováděli jednotlivci, kteří na to již při nákladně hlubinné těžbě nestačili, ale společnosti, těžarstva, složená většinou z bohatých měšťanů. V tomto případě byly hornické svobody u starých deblínských dolů uděleny v roce 1510 králem Vladislavem Jagellonským brněnským měšťanům, a to Václavu Perlimu, Janu Bertoltu Sladovníkovi, Janu Apatekáři, Matouši Soběslavu a Maršíku Jakubu Surovci. O obnovu stříbrných dolů a povznesení zdejšího dolování se zasloužil hlavně brněnský měšťan a konšel Mikuláš Divůček, který za to obdržel šlechtický přídomek „z Deblína“. Deblínské doly v té době pravděpodobně prosperovaly,

Ilustrace znázorňující jednu z mnoha technik hlubinné těžby.

čemuž nasvědčuje skutečnost, že se zde v roce 1531 otvírá nový důl, zvaný Danielův (Danielsberg). Král Ferdinand I. na něj brněnským měšťanům propůjčil horní právo, jež se vztahovalo na všechny doly, které byly na deblínském panství později otevřeny. Dovolil také horníkům, aby se zde usazovali, stavěli obydlí a současně je osvobodil od všech zeměpanských povinností.

Privilegium z roku 1557 byla poslední listina, ve které se výslovně uvádí deblínské dolování, jehož kulminaci můžeme klást do 60. let 16. století. V dalších desetiletích těžba patrně ustávala, v roce 1590 už asi deblínské doly v provozu nebyly.

Jak skutečně těžba rud v dolech vypadala, nemůžeme přesně určit. Nevíme, kolik se toho vytěžilo, jaká byla kvalita rudy, jaké se používaly metody. Je velmi pravděpodobné, že stříbrné doly v okolí Deblína zanikly pozvolna, podobně jako řada dolů na Českomoravské vrchovině. Příčiny jejich zániku mohou pravděpodobně spočívat v tom, že rudám vzhledem

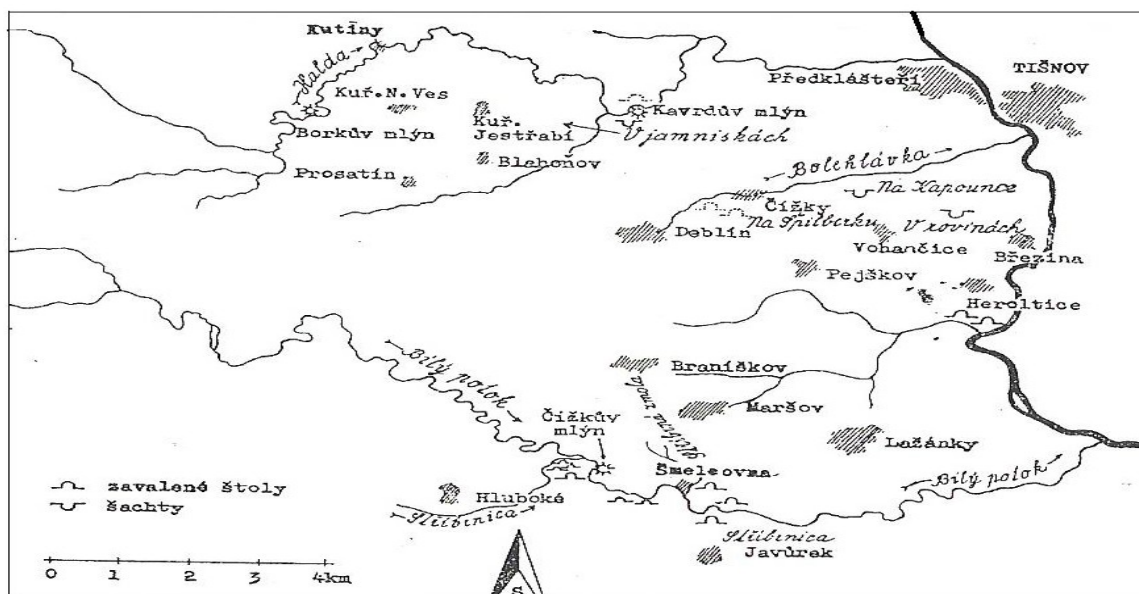
⁴ Nerostné bohatství kolem Deblína, zvláště pak na Bílém potoce se neomezovalo jen na stříbro, ale dobývalo se zde i olovo, byly tu také značné zásoby železné rudy, která se těžila od pol. 18. století až do osmdesátých let 19. století. Tavila se hned u šachet ve vysoké peci, které se říkalo Šmelcovna od dob tereziánských až dodnes.

k nepravidelnému zrudnění ubývalo (kovnatosti) stříbra, dolování bylo nákladné a ke ztíženým dobývacím metodám ochuzené rudy se přidružovaly zvýšené dopravní náklady.

Obtížné je také jednotlivé doly lokalizovat. Například důl Danielsberg, jmenovaný ve Ferdinandově privilegiu, se údajně nacházel východně od Deblína na kopci zvaném Špilberk (jeho název je patrně odvozen od německého slova spülen, což znamená oplachovat, omývat). To mohlo souviset s rýžováním, k němuž nezbytně patřilo manipulování s vodou. Dalším ukazatelem, který by potvrdil tuto domněnku, je velké množství nahromaděného kamení, které nepocházelo z polí, ale bylo tu odněkud dováženo a rovnáno do hranic na další zpracování nebo bylo dobýváno na místě.

Při potoce pod Špilberkem stály v minulosti tři chalupy, kterým se říká „Na zámečku“. Někteří deblínští rodáci se domnívali, že chalupy postavené kus od dědiny, byly v 16. století správním centrem deblínských kutišť. Také je zcela možné, že zde nebyla jen správa dolů, ale že se tu dolovaná hornina roztloukala a plavila.

Další lokalita, kde se nacházela stará kutišť, byla v prostoru lesní trati zvané Kapounka. Na planině poblíž staré cesty do Tišnova je mohutná žila křemene, do které byla vyhloubena šachta rozměrů 2x2,5 m, dnes ovšem zavalená. Vyvážka ze šachty nebyla sypána na haldu, ale vyklápěna z nosítek nebo vozíků na malé hrůbky v nejbližším okolí důlního díla. Dodnes je jich po lese velké množství. Markantní stopy po dolování jsou patrné také na východ od silnice Závist – Vohančice. Na rozlehlém horském hřebeni, který vybíhá do údolí potoka Bolehlávky skalnatou Výrovkou, jsou mohutné křemencové žíly, které přecházejí

ve východních svazích do vápence. Na úbočích kopce směrem k Březině narazíme v lese na rovnoběžné dlouhé rýhy, jež byly pravděpodobně povrchovými sondami, které měly odkrýt podloží a najít místa, kde by se mohlo těžit. Na konci těchto rýh narazíme vysoko v prudkém svahu na kulatý, kamením vyzděný otvor, který připomíná starou studni. Je však málo pravděpodobné, že tento otvor byl hlouben kvůli vodě, spíše se zdá, že tu šlo o větrací šachtu z podzemí.

Šachetní nebo štolová těžba se také prováděla na březinských polích. Na poli zvaném „V rovinách“ se stýkají vápence s křemeny a právě na jejich rozmezí se dolovalo. Zprávy o tom nemáme, ale někdy krátce před první světovou válkou se při polní práci na Pololáníkově poli dvakrát propadla poddolovaná zem a spadlo do ní koňské spřežení. Na intenzivní dolování také ukazují prohlubně, které se tu občas vytvoří, a hlavně velké množství hlušiny, jež tvoří v lese na několika místech zřetelně navezené haldy.

Z činnosti SDH

Rok 2009 se hodně podobal letům minulým, každý rok si říkáme, že zvolníme úsilí, omezíme akce, ale opak je pravdou.

Z kulturních akcí bych zmínil již tradiční společenský ples, průvod masek obcí, taneční zábavu, výjezd naší historické stříkačky, a to u příležitosti svatby našeho velitele Pavla Sojky. Nesmím zapomenout na setkání s dětmi mateřské a základní školy, které proběhlo na hřišti za ZŠ. Na této akci děti viděly zásahy jak naší jednotky, tak i profesionálních hasičů z Tišnova. Z pracovní činnosti to bylo čištění kanálů v ulici „Ve Vilách“, vyřezání keřů a stromů pro trasu kanalizace, čerpání vody a mytí komunikací při stavbě ČOV. Dále navážení pitné vody do našeho vodojemu v průběhu čištění vrtů, různé drobné technické práce pro naše občany a sběr železného šrotu. Jak jste si mohli všimnout, proběhla rekonstrukce hrobu jednoho ze zakládajících členů sboru v Deblíně Eduarda Hlouška. Na této akci byla odpracována více jak stovka brigádnických hodin s náklady skoro 23 000 Kč. Jediné, co se nám v poslední době nedaří, je požární sport, a to hlavně u mládeže. Máme technické vybavení, dá se říct i solidní zázemí, vyškolené trenéry, ale bez zájmu dětí to nejde. K tomuto jsem napsal i článek do místního zpravodaje, za kterým si stojím. Zásahová jednotka vyjela k jednomu požáru lesa, dvakrát k popadaným stromům a jednou k zaplavené dílně. Jak vidíte, výčet akcí je nemalý, a proto bych rád poděkoval výboru SDH, členům a rodinným příslušníkům a všem, kteří se podíleli na těchto akcích.

Za SDH Petr Pokorný

Opravený hrob zakladatele SDH v Deblíně bratra Eduarda Hlouška

Tříkrálová sbírka

V prvních dnech roku 2010 probíhala v celé České republice už tradiční Tříkrálová sbírka na podporu Charity.

V letošním roce se při ní vybralo:

Deblín: 28 122,- Kč

Braníškov: 6 796,- Kč

Čížky, Úsuší: 4 500,- Kč

Nelepeč, Žernůvka: 5 906,- Kč

Kuřimská Nová Ves: 4 195,- Kč

Děkujeme všem koledníkům, organizátorům a dárcům!

Plesy v Deblíně

23.1.2010

SDH Deblín pořádá Hasičský ples

Začátek: 20,00 hod

Hraje: skupina EX

Vstupné: 80,- Kč, předprodej úřad městyse

Místo konání: Obecní dům

30.1.2010

Dámský klub pořádá Společenský ples

Začátek: 20,00 hod.

Hraje: skupina Jim – Miros, předtančení : skupina STREET FLAVA

Vstupné: 70,- Kč, předprodej úřad městyse

Místo konání: Obecní dům

12.2.2010

ZŠ a MŠ Deblín ve spolupráci se školskou radou při ZŠ Deblín pořádají 1. společenský ples

Začátek: 19,30 hod

Hraje: skupina Jebáčkovi, předtančení a ukázky společenských tanců

Vstupné: 80,- Kč, předprodej úřad městyse

Místo konání: Obecní dům

Knihovna informuje

Od pátku 15.1.2010 dochází v knihovně k rozšíření otevírací doby.

Knihovna bude otevřena:

Středa: 14,30 – 17,30

Pátek: 09,00 – 11,00